

– Sjálfandi kunnu ellisdríni skapa eitt tómrúm. Men tey geva okkum eisini møguleikar vit ikki hava havt áður. Men vit nýðast at gera okkurt sjálvi, at vera virkin, segði Heri Joensen. Myndirnar eru av eldredgnum seinasta leygardag

ur teirra, ella ommurnar, ambætadu neytum.

– Soleiðis fingi børnini innlit í arbeiði teirra vaksnu og lívsvirðini bórust viðari. – Hetta er broytt í dag, tí nú hava børnini minni innlit í dag, foreldrin gera á skrivstovu, ella aðrastaðni.

Heri Joensen segði, at á heidini hendi eisini mangt. – Ikki var onki um klandur har eisini, klandur um torvheidar, onkur hevði skorið inn um mark hjá onkrum øðrum.

– Mógvur var dýrabarur. – Men spyr tey yngri í dag um mark úti á torvheidi. Og hvør leggur í mógv? – Eins dýrabar er mærsagt, at tarabrúgvinnar tá, tað ráddi um at verða fyrstur í tær. Hetta var jú áðrenn handilstøðini gjørdust vanlig.

– Her er nakað, sum í dag er kallað síðsøga, sum tað yngri ættarliðið, ið vaks upp á asfaltinum, hevur ringt við at skilja, sum vitu-ligt er, í samfelagið, tey liva í, og lívsvirðini, eru broytt.

Prestur segði, at hann nevndi hetta fyrri at minna á broytingarnar í okkara tíð. – Undir torvhúsveggnum varð bálid kynt drekka kókað og vit fingi breyðflis við skerpikjøti ella rullupylsu.

– Meg minnst enn, hvussu myggiabitarnir stungu. Men minni eru dýrabar. Eisini tá ið onkur eldri leitaði framvið, settist niður og fekk ein drekkamunn.

– Hesa árstíðina lógu lívsvirðini úti á bygð í torvterrannum, tí tað hevði alstóran týðning fyrri varman tann langa veturin.

Har undir veggnum vóru eisini søgur sagdar, stuttligar søgur eisini, fólk høvdu tíð at práta og náðir at seta seg niður.

– Í dag er hetta alt blivið síðsøga. Sjálfandi er lættari bara at trýsta á knappin, ella tendra kontaktna. Men eg haldi, at vit hava mist nakað, sum ikki kemur aftur.

– Tá varð torvið borið á bakinum í leyp, eins og tær in og tóðini.

– Og fyrri at nevna tóðini, so er mærsagt, at í Svinoy, haðani eg eri ættaður, bóru seks ella átta húskallar tóðini á bakinum fyra fjórðing- ar úr Gullaksstovu til møtis yvir í Viðurbergi, sum vendir imóti Fugloynni. So dýrabar vóru tóðini tá. Nú fara tey í ánnu mangastaðni.

– Og tá gramdi ongin seg um ringan rygg, henda rygg, sum mangur ungur í dag er óarbeiðsførur av, og livir av eisini.

– Hvørt hevur sína tíð, tey vitstu ikki um nakað annað og vóru helst líka nøgd, sum fólk eru nú á døgum.

Hesin sami Erik H. Eriksson segði soleiðis, at týðningamiknið er at hava áhugamál, at hava ítriv, tí vit liva í einum samfelag í dag, har ið arbeiði og frítíð eru meiri atskyld enn áður.

– Fyrr, úti á bygð, var arbeiði frítíð og frítíð arbeiði.

– Hesi vóru ikki atskild, sum tey eru nú í stórbýnum. – Tí ræður um í nútíðini at hava okkurt at brúka frítíðina til, at brúka hana rætt til okkurt, sum gevur lívsvirði og lívsdygd. Og líka týðningamiknið er at velja tað rætt. Tí ikki tykkum at siga, so finnst eisini ósunn áhugamál.

– Talandi dømi er tann nýggja ólstovumentanin, sum blómar í høvudsstaðnum, har mangur brúkar sína seinastu krónu.

Heri Joensen helt, at hetta var ófórsoyst og nýtt.

– Betri hevði verið at tikið sær stundir til ítrótt, ein túr í Guðs friðu náttúru, ella okkurt annað uppbyggiligt.

– Men áhugamál eru ikki nakað sum kemur dettandi omanfrá niður yvir okkum, tá ið vit gevast at arbeiða.

– Vit mugu sjálvi vera virkin. Sunn áhugamál geva lívsdygd og lívsvirði fyrri ungan, einsvæl og eldri, geva okkum samband við við fólk við sama áhuga og menna andans megi, eisini

hjá teimum eldru.

– Í hesum sambandi hava pensjónistafeløgini gjørt eitt fyrimyndaðligt arbeiði við at hava felagskvöld, hugnakvöld, spælikvöld og við útferðum innan- einsvæl og uttanlands.

– Og tá ið ein kemur á tal við eldri fólk, eru tey ríkað

vit fingið umheimin, og ikki minst útheimin fluttan inn í stovuna.

– Hetta var ein hending so stór, at hon broytt lívsvanarnar hjá fólk.

– At halda skýming mátti dvína, her har ið fólk sótu saman og prátaðu um dagsins gerning, veðrið, skyld-

Samveran í pensjónistafeløgnum yngir fólk upp. Men tey eldru mugu ríva úr stólinum

av hesum útferðum, eru uppýngd.

– Slíkir felagsskapir og slík ferðalög, geva lívsvirði, so at eg næstan gleði meg til at bliva limur í pensjónistafelagnum, tá ið tann tíð kemur.

Gamli heimsspekingurin Aristoteles, sum livdi í Grikkalandi nøkur hundrad ár fyrri Krist, segði longu tá, at menniskja er ein sosial verða, ætlað til samskipti við onnur, og ikki til vera einsamall. At hittast og verða saman, gevur okkum lívsvirði og lívsdygd.

Yvir telduni- ikki undir torvhúsveggnum

Heri Joensen segði, at við nýggju miðlunum, fyrst útvarpinum, síðani sjónvarpinum, og parabolini, hava

fólk, ella hvat tað nú kundi vera.

– Gekkurin hevði í fyrstuni so stórt tak á fólk, at møtini og aðrar samkomur máttu flytast til tey kvöld, ongin gekkur var.

– Spurningurin er, um vit her, framfyrri „húsaltarinum“ - sjónvarpinum- hava fingið ein nýggjan, og liðligari form fyrri sosialari samveru. Ella vit himprast við at vitja onnur, tá ið sjónvarp er.

– Og nú er so bara mána-kvöldið eftir- hjá teimum, sum ikki hava parabol.

– Hesir miðlar gera okkum ivaleyst vísan, men teir kunnu ongantíð nøktu tørvin á at koma í samband við onnur fólk, tí tað er bara í felagsskapinum við menniskja, at vit uppliva med-

menniskjansligheit.

– Sjálfandi hevði borið til at sett skerm upp í hvørjari kirkju, so kundi eg bara siti heima í stovuni og hildið sunnudagsprædikuna.

– Men tá høvdu vit mist hitt dýrabarasta vit eiga, samfelagið, nerveruna um Guðs orð - Gudstænastuna í orðsins rætta týðningi.

– Tí Paulus apostul sigur, at lívið í meinigheitini- hvør hon so enn er - í Kristusi, verður veruleiki í tann mun, vit koma hvør øðrum við, og gera okkum galdandi við tí góða.

– Við árinum verða vit vis, plaga vit at siga. Vit fáa royndir, og hesin vísdómur at duga streym, at duga at loysa úr lagdi, at ambæta dýrum var áður neyðugur til lívsins upphald.

– Lívsvirðini lógu í hesum at fáa kunnleika frá abbanum ella ommuni, ella teimum eldru, sum høvdu lívsroyndirnar.

– Lurtaðu vit eftir teimum, so høvdu vit eisini møguleika at gerast vis, at bliva skilafólk.

– Í dag er eldri ein onnur, teldueldri og internetið.

– Internetið hevur hildið sínainnra segði prestur í Vági. Og viðhvørt hevði hann til stuttleika spurt næmingar sínar á studentaskúlanum um teir ikki høvdu ommu ella ein abba,

virðismiklir upplýsingar, sum kunnu brúkast í lærubókum og í teldum.

– Tí tað at vera føroyingur, er at kenna sínar røtur og harvið lívið hjá forfedrum okkara.

– Uttan síðsøgu okkara, høvdu vit verið fátækari sum tjóð, teldan kann verða eitt frálíkt amboð at skráseta, men tað kundi ivaleyst verið gjørt meiri at bundi ættarliðini beti saman.

Vit mugu sjálvi

At enda nam Heri Joensen við tað at eldast og arbeiði og áhugamál.

– Vit vita øll sum arbeiða, at tann dagur kemur, tá ið vit skulu leggja frá okkum og fara av arbeiðsplásinum.

– Onkur hevur sagt, at vit helst skulu fara frá, áðrenn vit halda, at tey klára seg ikki uttan okkum.

– Hetta eiga øll at gera sær greitt nóg tíðliga, serliga í hesum arbeiðsloysistíðum.

– Sjálfandi kann hetta skapa eitt tómrúm í tilveruni. Men tað kann eisini geva okkum nýggjar møgu leikar.

– Er heilsan góð, verður eisini tíð til avlops-ov nógv tíð til, at tað ber til at spæla bingo alla tíðina, helt onkur fyrri.

– Tí er tað av alstórum týðningi at hava áhugamál, sum geva livinum innihald og virði. Tað at vera upptikin av einhvørjum gevur livinum virði.

– M.a. eru ymisk kvöldskúlatilboð, blómugardurin skal røkja og felagskapurin við onnur. Guðshúsin standa eisini opin minst hvønn sunnudag, sunnukvöld og halgdagar. Og tað ber til at gera sær tað til ein góðan vana at ganga í guðshúsin.

Heri Joensen segði, at onkur hevði spurt seg, hví tað bara vóru gomul fólk, sum gingu í kirkju.

– Eg fór at hugsa um hetta. Í vági plagar at verða um 100 fólk í kirkju.

Men síðani hann byrjaði sum prestur fyrri átta árum síðani, hevur hann havt einar 200 jarðarferðir.

– So vóru tað bara gomul fólk, skuldi ongin verið eftir, ja, tað skuldi staðið min- us 100 á kirkjukontoini nú.

– Men tað vísir seg, at tá ið fólk koma í ein ávisan aldur, fara tey at leita í guðshúsin. Men tey, sum leita í guðshúsin, eru tey, sum hava lært at ganga har sum børn.

– Tá er sáðið lagt í tey. – Men vit mugu gera okkurt sjálvi.

– Tann eldri má ríva seg upp úr stólinum, styrkja seg sjálfan og fáa sær áhugamál. Tað ber til hjá øllum, sum hava fæleikan.

– Soleiðis kunnu vit fáa rík ellisár, har vit samfíðis eru til vælsignislið hjá okkum sjálvum og okkara medmenniskjum.

– Ein gamal plagdi at siga, at lívið er vert at liva, tá ið vit kunnu hyggja frítt uppá hvønn annan. Tá er stuttligt at vera til.